

Presisering til bestilling av forvaltningsrevisjon - Gjennomføring av videregående opplæring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

15.10.2024

Saknr

78/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 24/454 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge sørge for at forvaltningsrevisjonen av gjennomføringen av videregående opplæring utformes slik at:

1. Tilbudet til elever med særlige behov vurderes ut fra bestemmelsene om individuell tilrettelegging og forberedende opplæring for voksne.
2. Temaet «tverrfaglig samarbeid og kompetanse» belyser samarbeidet mellom fylkeskommunens tjenester, og samarbeidet mellom fylkeskommunens tjenester og andre kommunene.
3. Temaene «fagopplæring i bedrift» og «psykososialt læringsmiljø» inngår ikke i undersøkelsen.

Behandling:

Oppdragsansvarlig revisor Anna Ølnes deltok i saken via Teams.

Lederen av kontrollutvalget hadde en kort gjennomgang av saken.

Noen av momentene som kom frem i diskusjonen:

- Behovet for tverrfaglig samarbeid er på tvers av alle forvaltningsnivåer.
- Frafall fra videregående skole også kan gjelde de som ikke har spesielle behov.
- Elever med spesielle behov omfatter de som er omtalt i saken. Når det gjelder §19-6 om «opplæring for å utvikle eller halde ved like grunnleggjande ferdigheiter i den førebuaende opplæringa for voksne», så må det sees i sammenheng med det nye ansvaret som fylkeskommunen har fått i ny opplæringslov.
- Saken omhandler en avklaring av spørsmålene som det var bedt om, og betyr ikke at det skal være en generell innsnevring av bestillingen.

Kontrollutvalget fremmet endringsforslag til punkt 1 og 2.

Endringsforslag til nytt punkt 2:

Temaet tverrfaglig samarbeid og kompetanse belyser samarbeidet

- mellom fylkeskommunens tjenester
- mellom fylkeskommunen og kommunale tjenester
- mellom fylkeskommunen og statlige tjenester (BUP, Bufetat, NAV)

Endringsforslag til nytt punkt 1:

Tilbudet til elever som står i fare for å avslutte videregående opplæring uten å fullføre blir vurdert.

Forslag til vedtak med kontrollutvalgets endringer ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge sørge for at forvaltningsrevisjonen av gjennomføringen av videregående opplæring utformes slik at:

1. Tilbudet til elever som står i fare for å avslutte videregående opplæring uten å fullføre blir vurdert.
2. Temaet tverrfaglig samarbeid og kompetanse belyser samarbeidet
 - a. mellom fylkeskommunens tjenester
 - b. mellom fylkeskommunen og kommunale tjenester

- c. mellom fylkeskommunen og statlige tjenester (BUP, Bufetat, NAV)
3. Temaene «fagopplæring i bedrift» og «psykososialt læringsmiljø» inngår ikke i undersøkelsen.

Vedlegg

Gjennomføring av videregående opplæring - avklaring

Innspill fra Naturviterne, Akademikerne og Tekna

Innspill Utdanningsforbundet

Innspill til plan og forvaltningsrevisjon fra elev- og lærlingeombud samt mobbeombud

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte i sak 61/24 den 27. august en forvaltningsrevisjon om gjennomføring av videregående opplæring.

Formålet med denne forvaltningsrevisjonen er å se om fylkeskommunens tilbud til elever med særlige behov

- er hensiktsmessig utformet for å nå målet om 100 % gjennomføringsgrad
- gjennomføres i henhold til fylkeskommunens strategier, planer og gjeldende lover/forskrifter
- blir gitt på bakgrunn av et tverrfaglig samarbeid
- er basert på gode rutiner og tverrfaglig kompetanse

Revisoren som er ansvarlig for undersøkelsen ønsker å få avklart

- hva kontrollutvalget legger i «elever med særlige behov»
- hva kontrollutvalget legger i «tverrfaglig samarbeid og kompetanse»
- om det er mulig å begrense størrelsen på undersøkelsen ved å holde elever som får fagopplæring i bedrift, og det psykososiale læringsmiljøet utenfor.

Begrepet «elever med særlige behov»

Begrepet «elever med særlige behov» kan knyttes til ulike lovbestemmelser. Da kontrollutvalget vurderte risikoen i tjenestetilbudet med tanke på forvaltningsrevisjon, kom det fram flere forhold som peker i retning av hva som ligger i begrepet. Revisjonens risikovurdering viste til at det er sannsynlig at elevene med særlige behov ikke fanges opp og får den oppfølgingen de trenger.

Utdanningsforbundet nevnte disse risikoene i sine innspill:

- Elever med færre enn 30 grunnskolepoeng trenger ekstra språkopplæring. Får de tilbudet de har krav på, og er det tilrettelagt slik at de får utbytte av opplæringen?
- I store klasser (skoler i vekst) kan det bli en dårligere relasjon mellom lærere og elever, som igjen kan påvirke trivsel og fullføring
- Sammenslåtte utdanningsprogram i fellesfag føre til at elevene ikke får den opplæringen de har krav på.
- Nettundervisning øker i omfang. Følges elevene godt nok opp?
- Spesialundervisning prioriteres ned når økonomien blir dårligere.
- Får elever med vedtak om spesialundervisning de timene de har vedtak om?
- Er spesialundervisningen underfinansiert?

Elev- og mobbeombudet pekte på at det er uklart hvem som skal følge opp elevene som sliter med den psykiske helsen.

Tekna/Naturviterne/Akademikerne mente at det er en risiko for at elever med spesielle behov ikke får tilstrekkelig hjelp når det ikke er tilstrekkelig bemanning og rom for tverrfaglig samarbeid.

Begrepet «tverrfaglig samarbeid og kompetanse»

Tekna/Naturviterne/Akademikerne ga uttrykk for at det tverrfaglige samarbeidet på skolene fungerer for dårlig. Miljøarbeiderne og elevtjenesten bør også bli bedre for at faglærerne skal

få bedre tid til faget. Fylkeskommunen bør også ha bedre samarbeid med NAV og arbeidslivet for å legge til rette for overgangsordninger i bedriftene.

I revisjonens risiko- og vesentlighetsvurderinger står det at:

- det er viktig med tydelige retningslinjer og rutiner for deling av informasjon om elevene
- informasjon fra kommunene tyder på at samarbeidet mellom fylkeskommunen og kommunene kan bli bedre

Avgrensninger

Revisjonen ber om at kontrollutvalget tar ut temaene «fagopplæring i bedrift» og «psykososialt læringsmiljø» fra undersøkelsen. Bakgrunnen er at kontrollutvalget også har bestilt en forvaltningsrevisjon om lærlingplasser og oppfølgingen av lærlingene. Revisjonen mener at det er hensiktsmessig å avgrense de to prosjektene, slik at en i denne bare undersøker gjennomføringen, inklusive gjennomføring for lære kandidater og de som tar fagopplæringen i skole. Dermed vil heller ikke arbeidsmiljøloven være noe tema i undersøkelsen.

I plan for forvaltningsrevisjon er temaet «psykososialt læringsmiljø» satt opp på 14. plass. Skolens psykososiale miljø er de mellommenneskelige forholdene på skolen, det sosiale miljøet og hvordan elevene og personalet opplever dette. Det psykososiale miljøet handler også om hvordan elevene opplever læringssituasjonen.

Saksvurdering

Begrepet «elever med særlige behov»

Sekretariatet mener at uttrykket «elever med særlige behov» må ses i sammenheng med opplæringslovens kapittel om individuell tilrettelegging (kapittel 11) og § 19-6 om forberedende opplæring for voksne.

Begrepet «samarbeid og kompetanse»

«Samarbeid og kompetanse» omfatter samarbeidet mellom fylkeskommunens tjenester, samarbeidet mellom fylkeskommunen og kommunene, og samarbeidet mellom fylkeskommunen og NAV.

Avgrensninger

Revisoren som er ansvarlig for undersøkelsen har foreslått å begrense den, og foreslår at «fagopplæring i bedrift» blir utelatt. Sekretariatet støtter forslaget.

Revisoren foreslår også at «psykososialt læringsmiljø» blir utelatt fra denne undersøkelsen. Selv om det kan være interessante sammenhenger mellom flere av områder innenfor den videregående opplæringen, mener vi at det er fornuftig å konsentrere seg om færre tema. Psykososialt læringsmiljø blir belyst i en senere forvaltningsrevisjon, og kan eventuelt vurderes som en oppfølging av denne forvaltningsrevisjonen.

En avgrensning mot arbeidsmiljøloven er naturlig, siden undersøkelsen ikke omfatter elever i bedrift eller vurderes opp mot det psykososiale arbeidsmiljøet.

Konklusjon

Vi har vurdert mulige presiseringer og avgrensninger for forvaltningsrevisjonen, og lagt dem til grunn i forslaget til vedtak. Vi har blant annet lagt vekt på at undersøkelsen ikke skal bli for omfangsrik tematisk. Kontrollutvalget står fritt til å vurdere saken annerledes.

Etter behandlingen vil revisoren lage en prosjektplan i samsvar med kontrollutvalgets presiseringer. Planen blir lagt fram for kontrollutvalget til endelig godkjenning.